

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

bestuurders concessie verleners en -houders

Bestuurskern
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
OV en Stations

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Datum 2 juli 2019
Betreft Invoering nieuw OV betaalsysteem

Ons kenmerk
IenW/BSK-2019/138197

Geachte collega,

Het OV speelt een belangrijke rol in het aantrekkelijk en bereikbaar houden van Nederland en dit vraagt om een gezamenlijke inspanning. Ik schrijf u deze brief omdat u bestuurder bent van een OV-autoriteit of een concessie houdende vervoerder. Samen staan we voor de uitdaging om tot een drempelloze deur tot deur reis te komen en het met gemak kunnen betalen voor het OV is daar een belangrijke voorwaarde voor. Het huidige (sector eigen) betaalsysteem is hier om verschillende redenen niet voor geschikt en moet vervangen worden door een open betaalsysteem met wereldwijde betaalwijzen. In het Nationaal OV Beraad (NOVB), waarin u zitting heeft of vertegenwoordigd bent, is 8 mei jl. met enthousiasme het besluit genomen dit te realiseren. We zijn nu in een cruciale fase beland waarin op concessieniveau overeenstemming bereikt moet worden over de implementatie en financiering van het nieuwe betaalsysteem om te borgen dat de nu gestarte implementatiefase met overtuiging ter hand genomen kan blijven worden. Met deze brief roep ik u op om er persoonlijk op toe te zien dat dit voortvarend en constructief opgepakt wordt en er voor beide concessiepartijen een acceptabele oplossing gevonden wordt zodat de implementatie niet onnodig of onbedoeld vertraging oploopt. Want deze innovatie in het OV helpt ons allen om de landelijke en regionale ambities ten aanzien van bereikbaarheid en drempelloze ketenreizen eenvoudiger te realiseren.

Ik realiseer me dat op provinciaal niveau een aantal bestuurders pas onlangs benoemd en dus nieuw op het onderwerp zijn. Hen feliciteer ik hierbij met de benoeming en ik zie uit naar onze samenwerking. En ik zal daarom ook kort samenvatten waarom het belangrijk is dat we komen tot innovatie in het OV betaalsysteem.

Alhoewel het gebruiksgemak van de OV chipkaart door de reizigers met een 8,2 goed gewaardeerd wordt, is de techniek toe aan vervanging. Het is een duur systeem waarvan de technische ondersteuning in de toekomst onzeker is en bovendien draait op een eigen standaard waardoor andere betaalmiddelen (zoals een bankpas) dan de OV chipkaart niet gebruikt kunnen worden voor betalingen in het OV. Daarom is, in het belang van de reiziger, de voorkeur uitgesproken voor een eigentijds betaalsysteem. Door internationale standaarden te gebruiken kunnen ketenreizen met modaliteiten buiten het OV (o.a. MaaS) en uiteindelijk

ook) naar buitenlandse bestemmingen betaald worden. In plaats van reissaldo op de OV chipkaart (cardbased) wordt het saldo bijgehouden in de centrale backoffice van het betaalsysteem (account based), waarbij de reiziger in zijn account aangeeft welke betaalwijze gebruikt wordt, bijvoorbeeld bankpas of mobiel. De reiziger heeft deze betaalwijzen vaak al op zak en hoeft er dus geen speciale OV kaart voor aan te schaffen. Uiteraard blijft anoniem reizen, dus zonder account, ook mogelijk.

Bestuurskern
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
OV en Stations

Ons kenmerk
IenW/BSK-2019/138197

Samengevat is de verwachting dat de nieuwe OV betaalwijzen meer gemak gaan bieden aan de reizigers, wat leidt tot extra reizigers en opbrengsten. Daarnaast zijn de totale kosten van het nieuwe betaalsysteem lager dan nu. De landelijke invoering van de nieuwe betaalwijzen zal volgens verwachting, bij voorkomen van opbrengstenderving, budgettair neutraal ingevoerd kunnen worden in 10 jaar tijd. Echter, per concessie verschillen de kosten en baten evenals de resterende concessieduur. Om tot een landelijke invoering in 2021 te kunnen komen is overeenstemming op concessieniveau over de financiële consequenties en het implementatieplan essentieel. We gaan er daarbij vanuit dat onderlinge compensatie van de financiële consequenties tussen concessieverleners niet zal plaatsvinden.

Ik schrijf u deze brief als systeemverantwoordelijke voor het OV. Maar als concessieverlener voor het Hoofdrailnet moet ik ook tot overeenstemming met concessiehouder NS komen. Net als de decentrale concessieverleners in het NOVB vroegtijdig richting concessiehouders aangegeven hebben niet te gaan betalen voor het nieuwe betaalsysteem heb ook ik NS gezegd dit niet te zullen bekostigen maar wel open te staan voor financiering. In de te sluiten overeenkomst met NS, waarover op hoofdlijnen overeenstemming is, worden afspraken gemaakt over compensatie indien de nieuwe concessie voor het Hoofdrailnet openbaar wordt aanbesteed danwel verrekening in de toekomstige concessieprijs vanaf 2025 na onderhandse gunning. Op deze manier worden de afspraken geborgd, ongeacht de uitkomst van het besluit in 2020 over de toekomstige ordening op het spoor. Ook komt er een overname verplichting voor de apparatuur. Maar er zijn meer knoppen om aan te draaien om tot overeenstemming te komen, zoals tariefstelling, maar denk bijvoorbeeld ook aan producten, lijnenaanbod of aanpassing infra. En er zijn ongetwijfeld nog meer mogelijkheden te bedenken op basis van wilskracht en creativiteit. Het is goed om elkaar in NOVB verband hierover te blijven informeren en van elkaar te leren, maar ook samen te monitoren of alle concessies de benodigde voortgang boeken. Want we hebben een gezamenlijk doel en dat is dat uiterlijk in 2021 de nieuwe betaalwijzen landelijk worden geïntroduceerd zodat uiterlijk in 2023, wanneer gebleken is dat de nieuwe betaalwijzen voldoen, de techniek achter de OV chipkaart uitgezet kan worden. Ik reken op uw persoonlijke betrokkenheid zodat er overeenstemming is over uw concessie(s) vóór november van dit jaar.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

S. van Veldhoven - Van der Meer